

EEN BETERE BIOTOOP BEGINT

BIJ JEZELF

Tekst en foto Jeroen Koorevaar

Jeroen Koorevaar is werkzaam bij Adviesbureau E.C.O. Logisch (www.eco-logisch.com). Voor inventarisatie en monitoren van (beschermde) flora/fauna en advies over toepassing van Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet bij projecten op gebied van ruimtelijke ontwikkeling.

Heeft u ook een eenvoudig uit te voeren maatregel om de biotoop te verbeteren? Mail uw tip naar redactie@jagersvereniging.nl o.v.v. biotooptip en wellicht wordt uw tip in een volgende editie vermeld. U ontvangt dan een zaadmengsel met inheemse soorten voor de aanleg van een stukje bloemrijk grasland of akkerrand.

Het agrarisch cultuurlandschap verliest door schaalvergroting steeds meer kleine elementen. Ruigten, struiken, heggen, wildakkers en faunaranden bieden dekking en voedsel voor het wild en vele andere diersoorten. In overleg met de grondgebruiker kan vaak met een kleine ingreep het landschap aantrekkelijker worden gemaakt voor de fauna. Ecoloog Jeroen Koorevaar geeft praktische tips.

Wat ga ik doen?

Verschillende soorten loofbomen kunnen worden gebruikt als knotboom. In het natte veenweidegebied zijn dit meestal wilgen en in het oosten van het land eiken, maar ook els, es populier en beuk kunnen als knotboom worden onderhouden. Door het planten van knotbomen, ontstaat structuur in het landschap waar veel diersoorten van kunnen profiteren. Bovendien zijn knotbomen een bron van hout dat kan worden gebruikt voor de aanleg van takkenrillen, takkenhopen of de haard.

Voor welke soorten?

Vooral oudere knotbomen waarvan de kronen mooi zijn ontwikkeld, zijn interessant als nestlocatie voor bijvoorbeeld de wilde eend en de steenuil. Daarnaast kunnen vleermuizen en marterachtigen als de hermelijn knotbomen gebruiken als verblijfplaats wanneer er holten onderin de stam ontstaan. Ook bieden knotbomen voedsel voor een diversiteit aan insecten, waarvan zangvogels als de fitis en vleermuizen profiteren.

Waar?

Knotbomen worden van oudsher vaak op de erfscheiding geplant. Wilgen doen het doorgaans goed langs slootkanten. Wanneer er ruimte is om een rij knotbomen te poten, bijvoorbeeld langs een sloot, een weg of pad, is dat het meest interessant. Wanneer deze ruimte niet voorhanden is, kunnen ook één of enkele knotbomen op een overhoekje worden gepoot.

Bescherming tegen vraat

Wanneer knotbomen in weilanden met vee worden geplaatst, moeten de jonge bomen de eerste jaren tegen vraat worden beschermd. Dit kan bijvoorbeeld met een raster van schapengaas dat zodanig wordt geplaatst dat het vee de stam niet kan bereiken.

Wanneer?

Knotbomen kunnen in de periode van november tot half maart gepoot worden. Hierbij hebben vorstvrije periodes de voorkeur.

Hoe ga ik te werk?

Voor populier en wilg kan worden volstaan met een rechte, gezonde tak met een lengte van ongeveer drie meter. Hiervan worden de kleinere takken verwijderd en van de onderste halve meter, worden repen schors weg gesneden. Met een grondboor wordt een pootgat van een meter diep gemaakt. Druk de staak in het pootgat ongeveer 40 cm de bodem in en vul het gat aan met grond. Gedurende het voorjaar en de zomer moeten jaarlijks de kleine takken langs de stam worden verwijderd, waardoor in de bovenste 50 cm een kroon ontstaat. Na een jaar wordt de kroon uitgedund tot circa 10 takken en worden zijtakken verwijderd. Drie of vier jaar na het planten kan de kroon tussen half november en half maart worden geknot. Zaag de tak hierbij ongeveer zover van de kroon af als dat de tak dik is en herhaal dit elke drie tot vier jaar. •